

۱۴۲۸/۱۲/۱

کیمیاء کا مجسمہ

در تعلیم و تربیت

پیشہ: محمدیہ گلپور چمکوی

www.ketab.ir

سرشناسه	:	گلپور چمرکوهی، عهدیه، ۱۳۴۹
عنوان و نام پدیدآور	:	کیمیای محبت در تعلیم و تربیت / عهدیه گلپور چمرکوهی
مشخصات نشر	:	تهران: دبیر، ۱۳۹۵
مشخصات ظاهری	:	۸۸ صفحه
شابک	:	۹۷۸-۶۰۰-۸۵۲۱-۰۸-۲
وضعیت فهرست نویسی	:	فیا
موضوع	:	مهربانی -- جنبه‌های مذهبی -- اسلام.
موضوع	:	Islam -- Religious aspects -- Kindness
موضوع	:	اسلام و آموزش و پرورش
موضوع	:	Islamic education
موضوع	:	مهربانی -- احادیث
رد بندی کرده	:	۱۳۹۵ کی ۸ / ۲ / BP۲۵۴
رده بندی دیو	:	۲۹۷/۶۳۲
شماره کتابشناسی ملی	:	۴۳۳۰۶۱۴

کیمیای محبت در تعلیم و تربیت

عهدیه گلپور چمرکوهی

چاپ اول: ۱۳۹۵

چاپخانه: پیام

شمارگان: ۵۰۰

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۸۵۲۱-۰۸-۲

تهران-میدان انقلاب-پاساژ ایران-طبقه سوم-پلاک داخلی ۱۰۷

۶۶۹۱۰۵۱۶ - ۶۶۴۱۳۷۲۶

۱۲۰۰۰ تومان

فهرست

۷	 مقدمه
۹	 پیشگفتار
۱۱	 «محبت» چیست؟
۱۳	 محبت حسی یا طبیعی
۱۳	 محبت خیالی یا وهمی
۱۴	 محبت قلبی
۱۵	 محبت در آن
۱۷	 محبت در نهج البلاغه
۱۷	 بسم الله جلوه مهر محبت خدا
۱۹	 پیامبر مظهر رحمت
۱۹	 قلب از نگاه پیامبر اکرم (ص)
۲۲	 خلق عظیم
۲۲	 راز پیشرفت تمدن ها
۲۴	 محبت درسیره ی ائمه معصومین (ع)
۲۷	 نیکوترین سنت در تربیت
۲۸	 برترین پدر و مادر
۲۹	 منفورترین خلق
۲۹	 محبت شوندگان در قیامت
۳۰	 نگاهی به «رساله حقوق» امام سجاد (ع)
۳۱	 عدالت بین فرزندان
۳۳	 قاعده زرین طلایی
۳۴	 محبت و معیت
۳۶	 محبت در ادبیات ایران
۳۶	 از نگاه فردوسی

۳۷	از نگاه سعدی
۳۷	از نگاه مولوی
۳۸	از نگاه دکتر الهی قمشه ای
۳۹	محبت در فرایند تعلیم و تربیت
۴۱	رابطه تعلیم و تربیت
۴۲	رفتار با کودکان
۴۳	رفتار با نوجوانان و جوانان
۴۸	مشکوها در تحول شخصیت کودک و نوجوان
۵۰	انواع اقتدار (خشونت - محبتی)
۵۱	شیوه های ابراز محبت استاد به شاگرد
۶۰	معلم خوب از دیدگاه ابوعلی سینا
۶۳	افراط در محبت
۶۴	تفریط در محبت
۶۸	محبت از نگاه صاحب نظران غربی
۶۸	دکتر رابرت دی زمری
۷۳	دکتر کاترین پاندر
۷۵	دکتر گری چایمن (پنج زبان عشق)
۷۹	دکتر استفان آینهورن
۸۱	آثار محبت در بدن انسان
۸۵	کلام آخر
۸۶	سخن مولف
۸۷	فهرست منابع

مقدمه

سخنم را با بسم الله الرحمن الرحيم آغاز می‌کنم که همین چند واژه، عناوین واژگان دنیا را یعنی مهربان، بخشنده بودن خداوند را در ذهن هر انسانی تداعی می‌کند. آری خداوند به حکم مهربانیش، بندگانش را دوست دارد و همواره مورد لطف و عنایت قرار می‌دهد و محبت، مژورزی و دوست داشتن را در وجود انسان نهاد و انسان‌ها را تشنه محبت آفرید، برآ محبت حیات بخش دل هاست. هر کسی که خود را دوست دارد، می‌خواهد محبوب دیگران نیز باشد و احساس محبوبیت دل را شمار می‌گرداند و محبت مفهومی است که به طور دوجانبه و رفتار صبی و تربیت اثر می‌گذارد. تا فردی کسی را دوست نداشته باشد چگونه می‌تواند در آموزش و تربیت او نقش داشته باشد از آنجا که والدین، نخستین سرپرست فرزند هستند لازم است به این نیاز فرزند توجه خاص داشته باشند و بدانند پاسخگویی صحیح به این نیاز، اساس و پایه تربیت او را تشکیل می‌دهند؛ زیرا تحقق این نیاز موجب آرامش روانی، امنیت خاطر، اعتماد به نفس، اعتماد به والدین و حتی سلامتی جسمی او می‌شود. بنابر این خردمند ترین و با ایمان ترین مربیان راه محبت حقیقی را می‌گشایند و از این راه مردمان را به سوی حق رهنمون می‌کنند به طوری که پیامبر اکرم (ص) محبت به همنوع را بعد از ایمان به خدا، سرآمد تمام کارهای خیر می‌داند. در این عرصه به پاس قدردانی از قلبی آکنده از عشق و معرفت که محیطی سرشار از

سلامت، امنیت خاطر و آرامش و آسایش برای من فراهم آورد و مرا در رسیدن به اهداف عالی یاری رساند و همچون مربی دلسوز دریای محبتش را خالصانه پشتوانه ام نمود و به پاس گرمای امیدبخش و عاطفه سرشار وجودش که بهترین حامی ام در روزگاران سخت زندگانی بوده و هم او که حس تعهد و مسئولیت را در زندگانی مان زایلویی خدایی داده کتاب حاضر را تقدیم می‌کنم به همسر عزیز و فریخته ام جناب استاد علی نورزاد، چرا که همدلی های ایشان بلاشم را نادار و ارزشمند نمود. باشد که نور علم و دانش در کنار نور الهی همواره چراغ راه موفقیت‌هایش باشد. با کمال افتخار و فروتنی منجم پیش رو را تقدیم می‌کنم به پدر و مادر عزیزم که یادواره ای عظمه ز دینی تجربه را در اختیارم نهادند و به فرزندانم که با قلب مهربان و زلالان مرا همراهی کردند.

پیشگفتار

یکی از ویژگی های بسیار اعجاب انگیز انسان مهرورزی است که در کتاب آسمانی از آن به عنوان حب یا همان محبت یاد شده که می تواند منشأ تحولات قابل توجهی در انسان باشد. یکی از اصول تعلیم و تربیت شیوه ی مهرورزی است که رابطه ی تنگاتنگی با سرشت خلقت آدمی دارد و موجب تحول در انسان می گردد و اگر این شیوه به درستی مورد استفاده قرار گیرد موجب تکامل انسان که همان قرب الهی است، می شود. در دین اسلام این عامل تربیتی مورد تأکید فراوان واقع گردیده و استفاده صحیح از این روش به طور حتم در ارتقای روابط بین انسان ها سلامت روح آن ها مفید است. پیامبر (ص) در این باره فرموده اند:

"المرء مع من احب"^۱ انسان با کسی همراه است که او را دوست دارد.

حدیث مذکور اشاره ی لطیفی به این واقعیت است که هر انسانی از نظر خلق و خو، صفات انسانی و نیز سرنوشت بهایی در روز رستاخیز، با کسانی خواهد بود که به آن ها عشق می ورزد و پیوند محبت دارد.^۲

بنابراین اگر مربیان به این شیوه ی تربیتی اهتمام ورزند به نوعی به جنبه های روحی و اخلاقی متربیان توجه نموده اند و فراگیران و

۱. اصول کافی، ج ۲، ص ۱۲۶.

۲. اخلاق در قرآن، ج ۲، ص ۳۷۸.

متریبانی را که تربیت می‌نمایند دارای اعتماد به نفس و قدرت اراده و همت بالایی می‌باشند.

بنابر این وظیفه معلم قبل از هر چیز این است که با مهر و محبت، در دل فراگیر، رغبت و تمایل به فراگیری علم را برانگیزد، آن گاه که این رغبت و تمایل در او راسخ شد قهراً به تعلیم رو می‌آورد و با شوق و لذت، در جستجوی علم آموزشی گام بر می‌دارد و تربی باید برای پیشبرد هدف تعلیم و تربیت، میان وظیفه خود و رون شاگرد به واسطه‌ی مهرورزی ارتباط و همبستگی استواری را برقرار سازد.

www.ketabonline.ir